

Historia Industrial i del Treball

2015/2016

Codi: 102462

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501573 Economia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Carmen Sarasua García

Correu electrònic: Carmen.Sarasua@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

HISTORIA ECONÓMICA MUNDIAL

Objectius

El curso se dedica al análisis del proceso de crecimiento económico a largo plazo desde una perspectiva comparada, con especial atención a la industria y al papel del trabajo en este proceso.

Competències

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Contextualitzar els problemes econòmics en termes històrics
- Demostrar que es coneixen les interrelacions entre les diferents economies, el paper de les institucions econòmiques internacionals, la seva evolució i les conseqüències que es poden derivar per a una empresa.
- Identificar els agents econòmics que configuren una economia, entendre com s'han interrelacionat fins a la data, com s'interrelacionen actualment i predir comportaments futurs en funció de noves circumstàncies i de la seva influència en una empresa concreta.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de forma integrada els fluxos físics, financers i migratoris de l'economia, a partir de diferents experiències històriques.
2. Analitzar els mercats de treball i els fluxos internacionals de treballadors en les diferents fases del creixement econòmic contemporani.

3. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
4. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
5. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
6. Descriure l'evolució històrica dels factors estratègics que determinen el desenvolupament i la localització de la indústria.
7. Identificar els problemes dels agents econòmics a partir de diferents experiències històriques.
8. Identificar les principals causes que han possibilitat, històricament, períodes d'estabilitat econòmica, recessió i crisi, a escala regional, nacional i internacional.
9. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
10. Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
11. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
12. Reconèixer els principals problemes socials, econòmics i institucionals a què s'enfronten els països en vies de desenvolupament.
13. Relacionar finances i política, en les diferents fases del creixement econòmic contemporani.
14. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
15. Sintetitzar les diferents experiències de desenvolupament econòmic, a escala regional, nacional i internacional.
16. Situar, amb perspectiva històrica, les noves experiències d'industrialització als països en vies de desenvolupament.
17. Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.
18. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.
19. Valorar els aspectes tecnològics, organitzatius i espacials dels processos d'industrialització.

Continguts

PROGRAMA

1. Localització industrial i creixement econòmic

- 1.1. El paper de la indústria en el creixement econòmic.
- 1.2. La dinàmica històrica de la localització industrial.
- 1.3. Geografia i tipologia de les regions industrials.

2. Trajectòria del procés d'industrialització

- 2.1. Tendències a llarg termini: cicles de l'economia real i crisis industrials.
- 2.2. Ritmes i pautes de la productivitat.
- 2.3. Terciarització de l'economia i societats "post industrials".

3. Industrialització i sector exterior.

- 3.1. Exportacions industrials i integració dels mercats (una visió a llarg termini)
- 3.2. Comerç exterior, dotació de recursos i productivitat del treball.
- 3.3. La creixent "industrialització" del comerç internacional.

4. Població, activitat i industrialització

- 4.1. La relació entre industrialització i règim demogràfic modern.

- 4.2. Sectorialització econòmica i model de Fisher-Clark.
- 4.3. Fluxos migratoris interns i internacionals.
- 4.4. Força de treball, capital humà i ocupació.

5. La organización del trabajo industrial en el siglo XX

- 5.1. La Organización Científica del Trabajo de Taylor
- 5.2. Fordismo, trabajo en cadena y producción industrial en masa
- 5.3. Toyotismo y robotización
- 5.4. Aumentos de productividad y cambios en el sistema retributivo

6. Globalización y nueva organización mundial del trabajo: informalización, deslocalización, precarización

- 6.1. Competir reduciendo costes laborales: el nuevo auge manufacturero
- 6.2. Desregulación de las condiciones de trabajo
- 6.3. ¿La innovación tecnológica provoca desempleo?

Metodologia

Clases magistrales que los alumnos deberán preparar con los materiales indicados por las profesoras

Ejercicios prácticos realizado en clase

Lectura de los trabajos recomendados por las profesoras y de otros complementarios que se distribuirán en clase

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases magistrales	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Supervisades			
tutories	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Autònomes			
Estudi	92	3,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

El alumno se considerará No evaluable si no se ha presentado a alguno o ninguno de los dos exámenes parciales previstos

Avaluació continuada:

- a. El curso se compone de dos partes. Cada una de ellas supone el 50% del curso y se compone, a su vez, de ejercicios prácticos (20% de la nota) y de un examen parcial (80% de la nota).
- b. Al examen final en la fecha fijada por la facultad podrán presentarse los alumnos que quieran subir nota.
- c. Los alumnos que hayan suspendido la asignatura con una nota de entre 4 y 4,9 tendrán derecho a una prueba de re-evaluación. Esta re-evaluación estará programada en el calendario de exámenes de la Facultad. El estudiante que la supere aprobará la asignatura con una nota de 5. En caso contrario, se mantendrá la nota obtenida.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exam final	40%	3	0,12	1, 2, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 19
Examens parcials	40%	4	0,16	1, 2, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 19
Pràctiques	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

Landes, David S. (1979), *Progreso tecnológico y revolución industrial*, Madrid, Tecnos.

Mokyr, Joel (1993) *La palanca de la riqueza: creatividad tecnológica y progreso económico*, Madrid, Alianza.

Dehesa, G. de la: "En defensa de la industria", *Boletín Económico de ICE*, 2272 (18/24 de marzo de 1991), pp. 950-952.

Tortella, Gabriel (1992): "La historia económica de España en el siglo XIX: un ensayo comparativo en los casos de Italia y Portugal", en L. Prados de la Escosura y V. Zamagni, eds.: *El desarrollo económico de la Europa del Sur: España e Italia en perspectiva histórica*, Madrid, Alianza, pp. 70-78.

Rothwell, R.: "Innovaciones tecnológicas y ciclos largos en el desarrollo económico", *Economía Industrial*, 240 (1984), pp. 97-110.

Rosemberg, N.: "Incertidumbre y cambio técnico", *Revista de Historia Industrial*, 6 (1994), pp. 11-30.

Chandler, Jr., A.: "Fundamentos tecnológicos y organizativos de la moderna empresa multinacional industrial: la dinámica de la ventaja competitiva", en A. Teichova, M. Lévy-Leboyer y H. Nussbaum (comps.): *Empresas multinacionales, finanzas, mercados y gobiernos en el siglo XX*, Madrid, Ministerio de Trabajo, 1990, pp. 47-77.

North, D.C. [1955] (1992): "Teoría de la localización y desarrollo económico regional", *Cuadernos Aragoneses de Economía*, 3, 2, pp. 357-376.

Benería, L. *Gender Development & Globalization: Economics as If People Mattered*.

Thompson, Edward P. (1967), "Time, work discipline and industrial capitalism", *Past and Present*, 38, 56-97.

Kamata, Satoshi (1993), *Toyota i Nissan: l'altra cara de la productivitat japonesa: el punt de vista dels treballadors*, Barcelona, CCOO (trad. de *Japan, L'envers du miracle*, 1983)

AERTS, E. y EICHENGREEN, B. (eds) (1990), *Unemployment and underemployment in historical perspective*, Leuven U. Press.